

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Možné úvahy o metropolitní spolupráci pohledem Ministerstva vnitra

Ing. Marek Jetmar, Ph.D.
odbor strategického rozvoje
a koordinace veřejné správy
Ministerstvo vnitra ČR

Obsah prezentace

- Metropolitní spolupráce v Konceptci Klientsky orientovaná veřejná správa 2030.
- Pracovní skupina pro metropolitní oblasti a aglomerace (PS METAG).
- Výsledky online dotazníkového šetření v metropolitních oblastech a aglomeracích v Česku.
- Další plánovaná činnost MV.

Metropolitní spolupráce v Koncepti Klientsky orientovaná veřejná správa 2030

- **STRATEGICKÝ CÍL 1: PRO KLIENTA DOSTUPNÉ A KVALITNÍ SLUŽBY VEŘEJNÉ SPRÁVY**
 - **Opatření 1.2.3 Zajištění flexibilnějšího výkonu veřejné správy v aglomeracích**

Legální vymezení pojmů „aglomerace“ a „metropole“ pro potřeby veřejné správy.

V současnosti existují různé způsoby vymezení metropolitních oblastí a aglomerací, např. pro potřeby MMR v rámci Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ nebo pro potřeby implementace ITI.

Zmapování funkčních vazeb v území metropolí a aglomerací.

Verifikace těchto zjištění bude probíhat v rámci projektu „Zlepšení podmínek pro decentralizaci a dostupnost veřejné správy v území“ financovaného z Norských fondů.

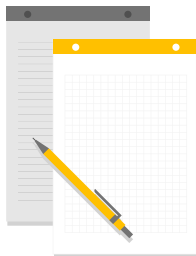

Metropolitní spolupráce v Koncepti Klientsky orientovaná veřejná správa 2030

- **STRATEGICKÝ CÍL 2: EFEKTIVNĚ FUNGUJÍCÍ SYSTÉM VEŘEJNÉ SPRÁVY**
 - **Opatření 2.4.2 Zřízení specifického institutu meziobecní spolupráce v rámci aglomerací**

Komparace právní úpravy metropolitních oblastí a aglomerací ve vybraných zemích

Zkoumány budou především historicko-geografické souvislosti a právní aspekty meziobecní spolupráce, důraz bude kladen i na postihnutí obsahu současných kritických diskusí, a to zejména v SRN (vybrané spolkové země), Francii, Itálii a Polsku.

„Metropolitní svazek obcí“ (MSO)

Aglomerace jsou natolik specifické funkční celky, že v nich stávající instituty obecního zřízení mohou být využity jen částečně. Jedním z těchto institutů je obecná právní úprava dobrovolného svazku obcí, který by měl být v případě aglomerací výrazně modifikován.

Činnost Pracovní skupiny pro metropolitní oblasti a aglomerace na MV (ve spolupráci s MMR)

- Pracovní skupina vznikla primárně jako reakce na výzvy adresované MV a MMR, které byly vzneseny v rámci **Deklarace primátorů statutárních měst v ČR ze dne 20. 8. 2020.**
- **Cílem je naplňovat opatření v Konceptu a zároveň zjišťovat potřeby a očekávání z území, a to jak ze strany samotných velkých měst (metropolí), tak i od zástupců obcí z jejich zázemí.**
- Členy jsou zástupci všech metropolitních oblastí a aglomerací v Česku, zástupci zájmových organizací samospráv, dotčených odborů na MV a MMR a také zástupci akademické sféry.
- Pracovní skupina slouží i jako **platforma pro sdílení zkušeností, příkladů dobré praxe i nápadů**, jak dále rozvíjet metropolitní spolupráci.

V období 4-6/2021 bylo realizováno **online dotazníkové šetření mezi zástupci obcí** ve všech metropolitních oblastech a aglomeracích.

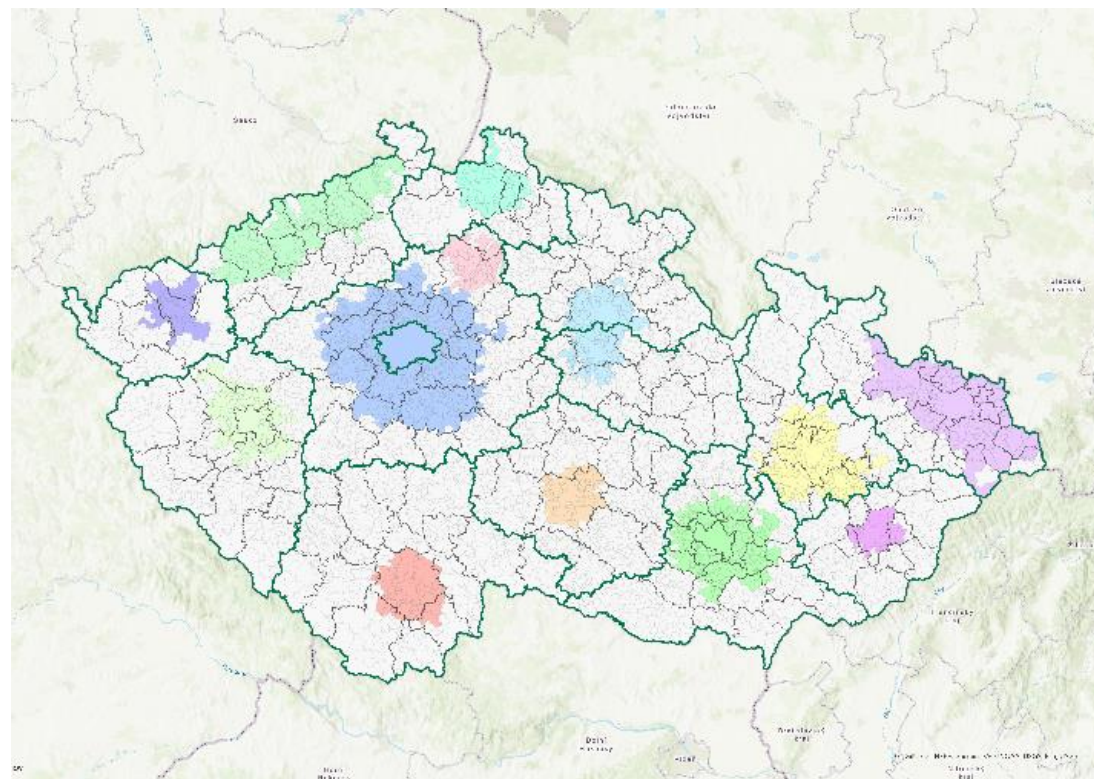

Výsledky online dotazníkového šetření

Základní charakteristiky:

- Celkem 29 otázek rozdělených do 3 tematických okruhů
 - Základní znaky konkrétní metropole a aglomerace.
 - Aktuální zkušenosti s metropolitní spoluprací (včetně spolupráce v rámci ITI/IPRÚ).
 - Představy o budoucí podobě metropolitní spolupráce.
- Návratnost: 263 dotazníků.
- 76 % dotazníků bylo od obcí I. typu.
- 78 % dotazníků vyplňovali volení zástupci.

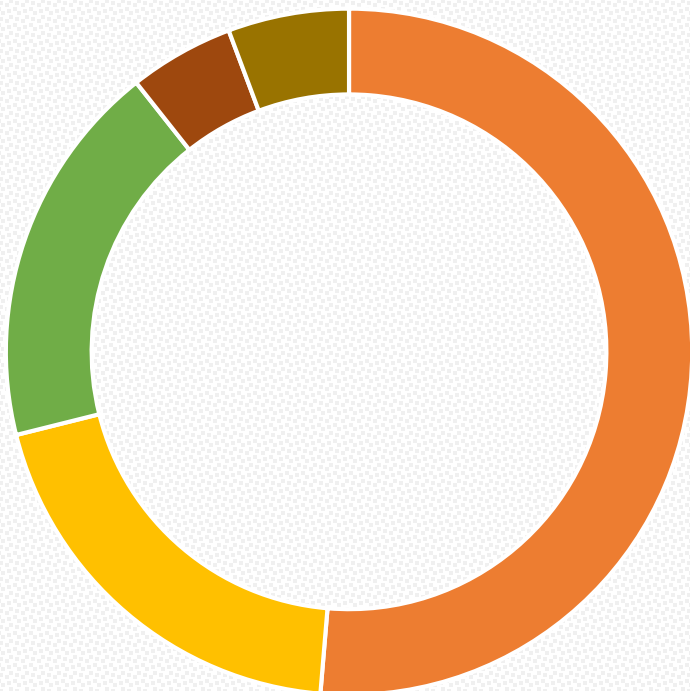
Příklad platného vymezení FUA: Účelové vymezení metropolitních území a aglomerací pro potřeby ITI 2021-2027

Základní znaky konkrétní metropole a aglomerace

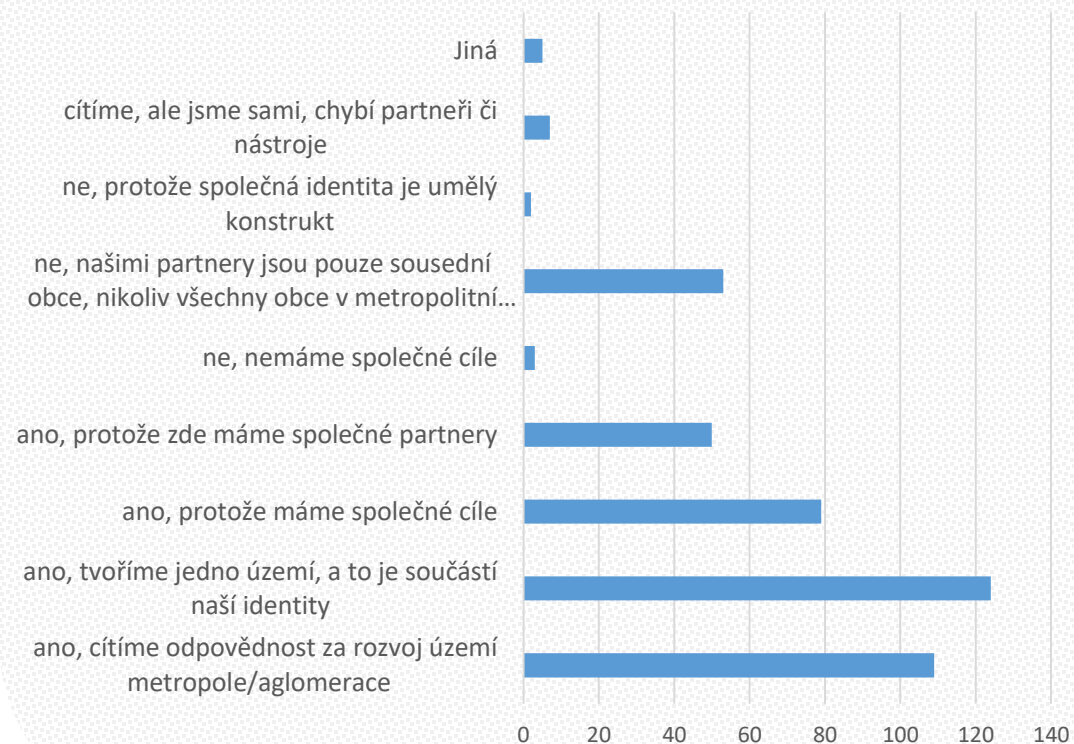
Hodnocení spolupráce ve vztahu k rozvoji území nebo zajištění veřejných služeb

- spolupráce funguje a jsme její součástí
- myslíme si, že spolupráce funguje, ale nejsme její součástí
- v naší metropolitní oblasti/aglomeraci tato spolupráce neprobíhá, ale rádi bychom, aby probíhala
- v naší metropolitní oblasti/aglomeraci tato spolupráce neprobíhá a nevnímáme ji jako potřebnou
- v naší metropolitní oblasti/aglomeraci tato spolupráce probíhá, ale ubírá se pro nás nezajímavým směrem

Výsledky online dotazníkového šetření

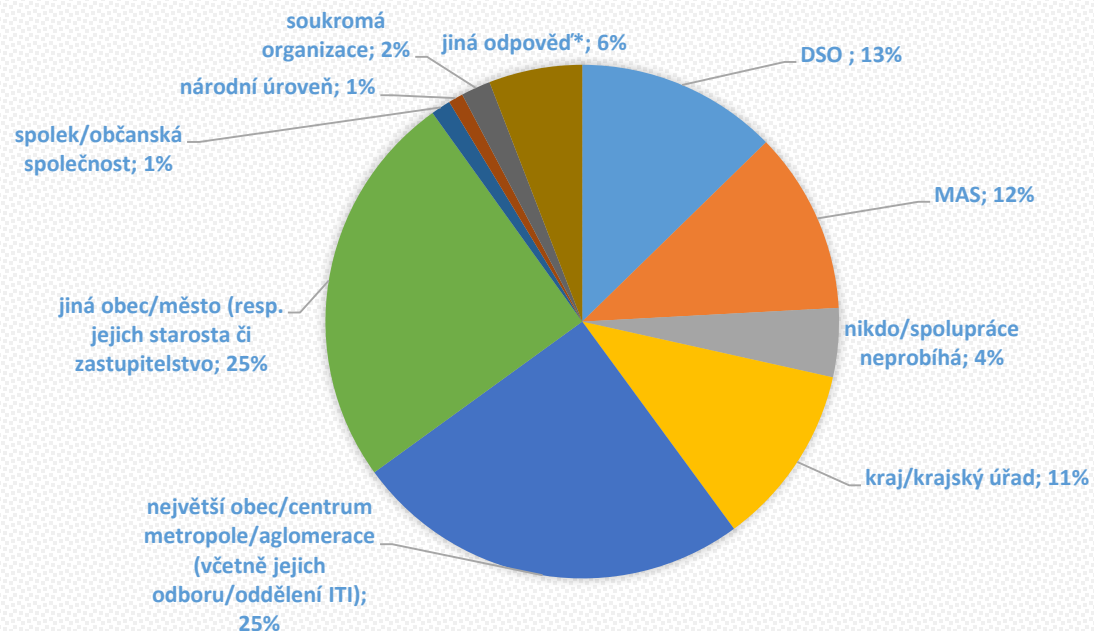
Vaše obec/město má úzké vztahy s dalšími obcemi/městy a největším městem kraje (např. dojíždka za prací, do škol, za službami, kulturou). Cítíte se být součástí takto definovaného území (metropolitní oblasti/aglomerace)?

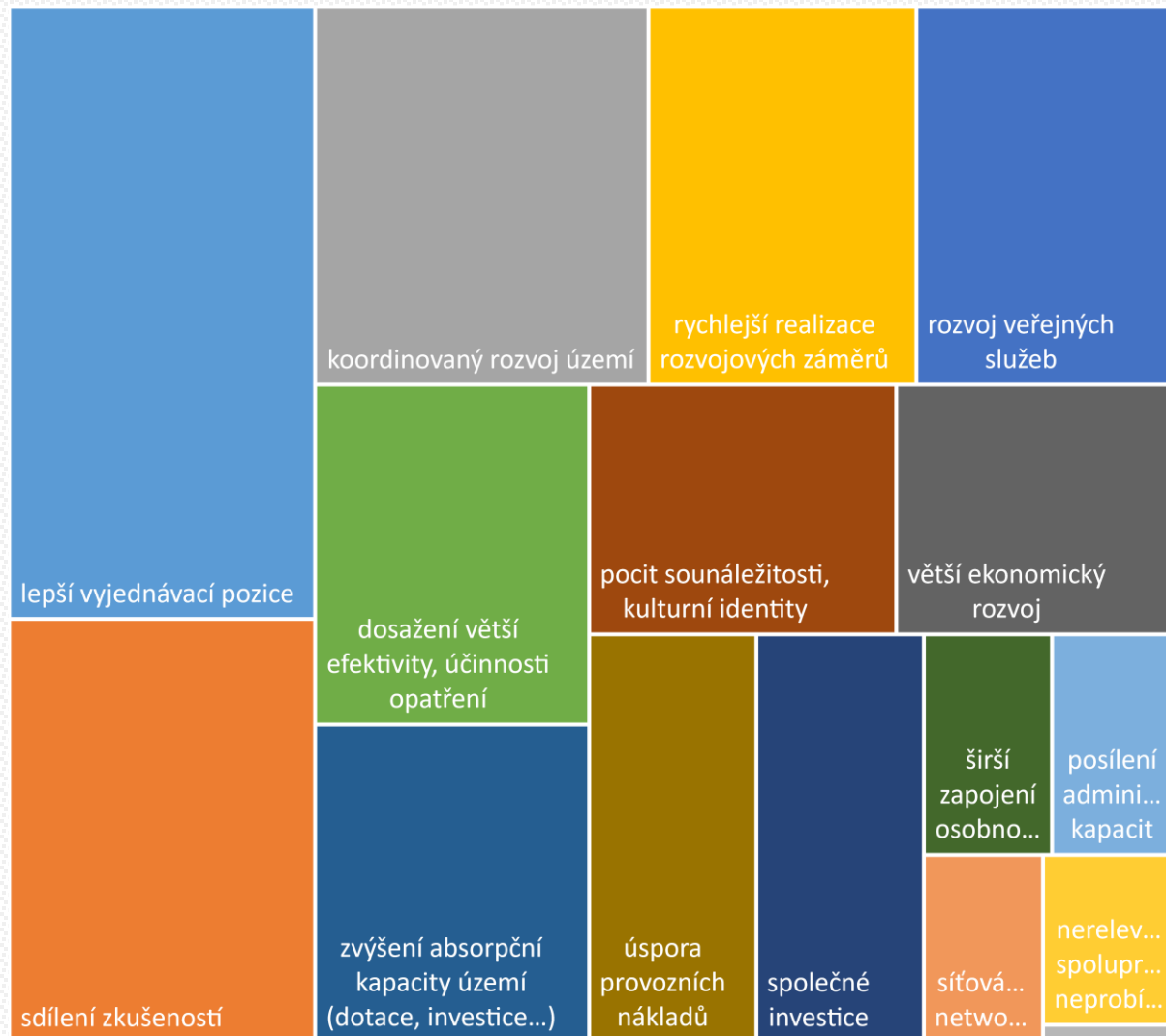
Aktuální zkušenosti s metropolitní spoluprací (včetně spolupráce v rámci ITI)

Hybatelé metropolitní spolupráce

Výsledky online dotazníkového šetření

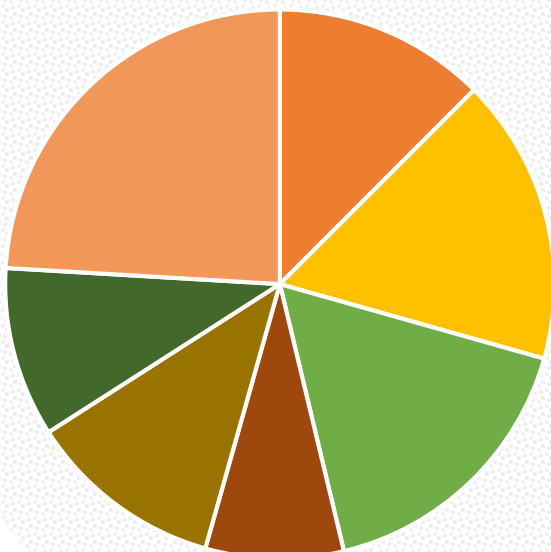
Silné stránky spolupráce

Aktuální zkušenosti s metropolitní spoluprací (včetně spolupráce v rámci ITI/IPRÚ)

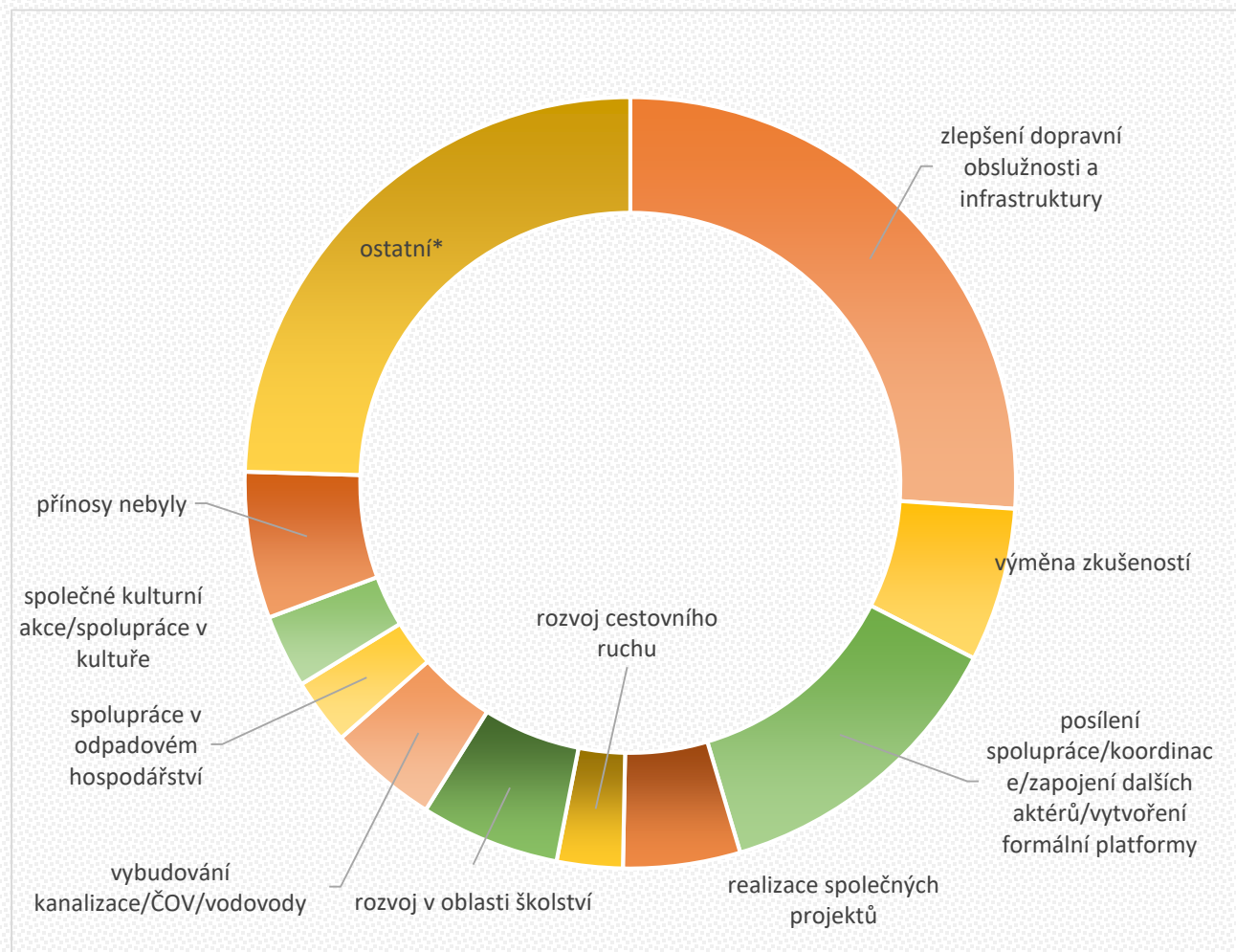
Přímé zapojení obcí a měst do řízení ITI/IPRÚ

- Ano, podílela se přímo na řízení ITI/IPRÚ
- Ano, podílela se na realizaci projektu(ů)
- Ano, podílela se na tvorbě strategií
- Ano, podílela se jiným způsobem
- Ne, nepodílela, neměli jsme zájem
- Ne, nepodílela, byli jsme mimo vymezené území
- Ne, nepodílela, nevěděli jsme o této možnosti

Výsledky online dotazníkového šetření

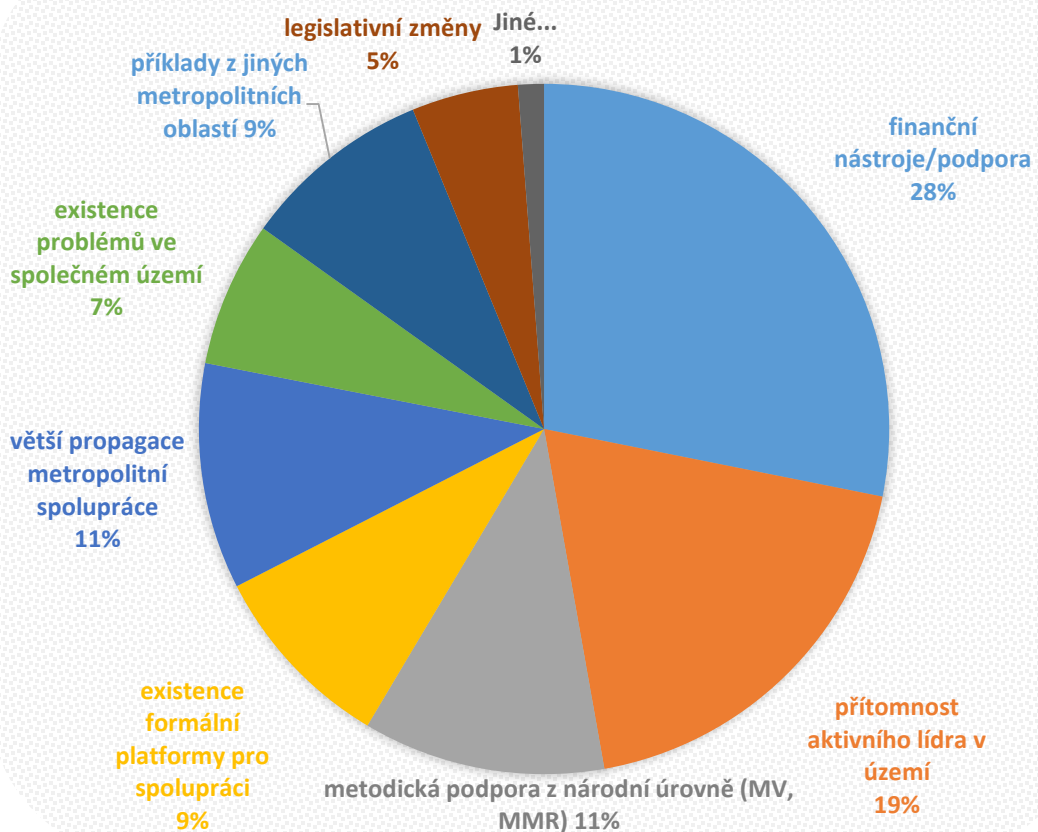
Hlavní přínosy spolupráce v metropolitní oblasti/aglomeraci za posledních 10 let

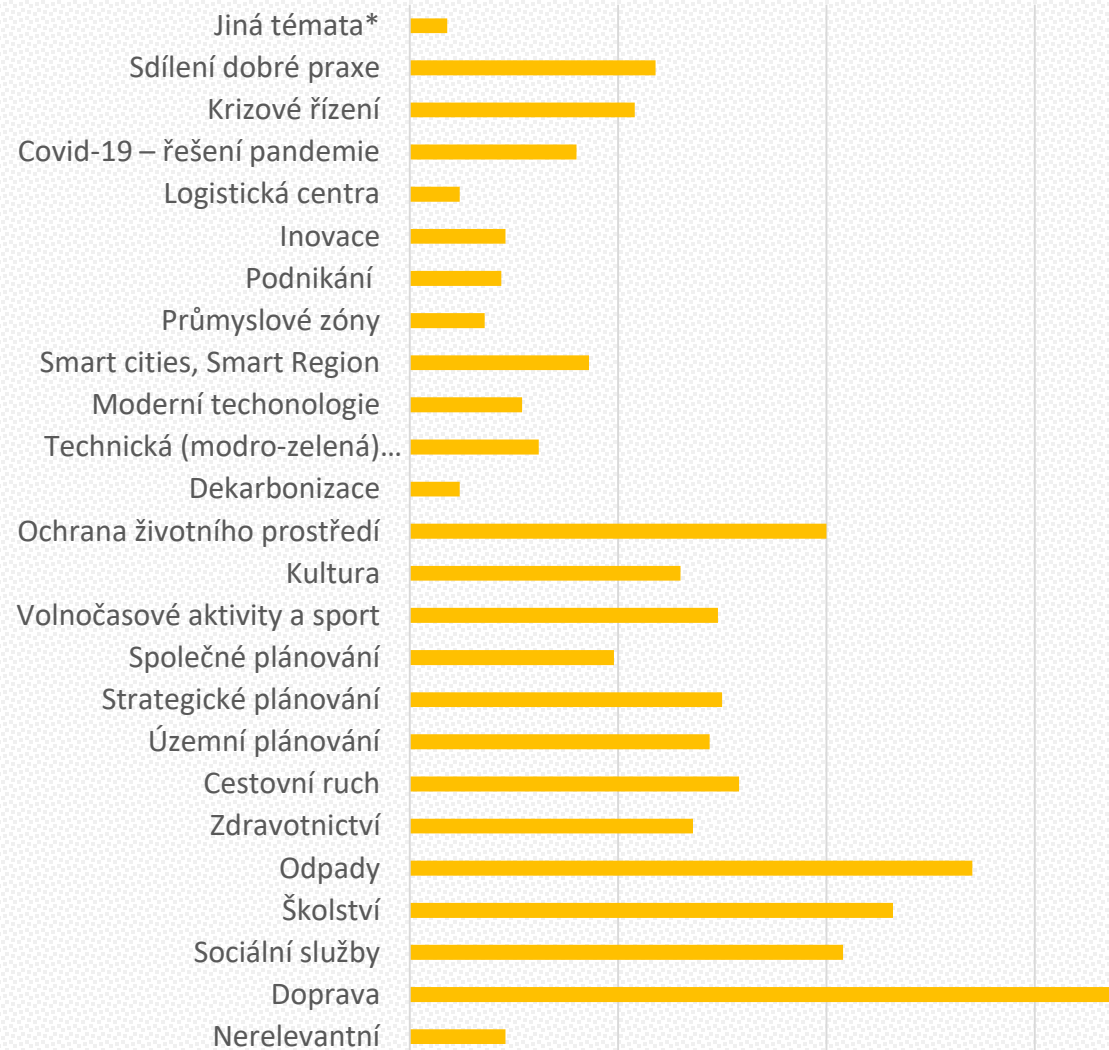
Představy o budoucí podobě metropolitní spolupráce.

Možnosti prohloubení metropolitní spolupráce

Výsledky online dotazníkového šetření

Oblasti budoucí metropolitní spolupráce

Shrnutí hlavních výsledků

- Většinová **shoda v odpovědích** napříč metropolitními oblastmi a aglomeracemi v Česku.
- Důležitá je **přítomnost aktivního lídra** v území MO/A.
- V území MO/A se projevují dva různé typy identity, jak mikroregionální (tj. sounáležitost s mikroregionem, charakterizovaná spoluprací s okolními obcemi), tak samotná sounáležitost s MO/A (tj. uvědomění si vazby na hlavní centrum MO/A, často intenzivnější v nejbližším zázemí metropole u jednojárových MO/A).
- Obecně platí, že dominuje spíše spolupráce mezi sousedními obcemi a **chybí formalizovaná podoba spolupráce na úrovni celé MO/A**.
- Klíčovými tématy současné metropolitní spolupráce jsou **doprava, školství, odpadové hospodářství a sociální služby**.
- **Překážkou** pro metropolitní spolupráci a jejími **slabými stránkami** jsou hlavně **nezájem** (resp. i malé povědomí obcí o metropolitní spolupráci) a **špatná komunikace, administrativní náročnost a nedostatečná institucionalizace metropolitní spolupráce**.
- Hlavní **pozitiva** metropolitní spolupráce jsou **lepší vyjednávací pozice, sdílení zkušeností, koordinovaný rozvoj území a rychlejší realizace rozvojových záměrů**.

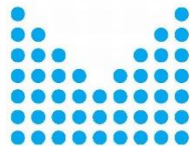
Quo Vadis, metropolitní spolupráce?

- Využití analýzy fungování metropolitní spolupráce ve vybraných evropských zemích pro návrh nastavení metropolitní spolupráce v Česku.
- V návaznosti na výsledky dotazníkového šetření a doplňujících řízených rozhovorů budou ve spolupráci s MMR a členy PS pro metropolitní oblasti a aglomerace vytipovány klíčové aspekty fungování metropolitní spolupráce (**obsahová i institucionální stránka**).
- Diskuze o **zapojení dalších aktérů z řad veřejnoprávních subjektů** (především **krajů**) do metropolitní spolupráce.
- V Česku **absentuje řízení rozvoje metropolitních území**, tj, neexistuje instituce, která by nesla za rozvoj tohoto funkčního území odpovědnost. Evropský příspěvek v podobě integrovaných územních investic, dále jen **ITI** (respektive dříve i **IPRÚ**) a **nastavení jejich řídicích struktur představuje iniciační formu koordinace rozvoje MO/A**.
- **Nutno řešit do budoucna institucionalizaci metropolitní spolupráce.**

Quo Vadis, metropolitní spolupráce?

- Do budoucna není žádoucí vymezovat MO/A výhradně na **bázi dojížděky**, i když ta v sobě zahrnuje průmět různých socioekonomických vazeb, **je potřeba zohledňovat i další vazby v území, kvalitativní faktory a logiku uspořádání systému veřejné správy**, a to z toho důvodu, aby bylo možné v této úrovni zajistit potřebnou koordinaci veřejných služeb, případně aby byla nositelem výkonu veřejné správy.
 - → V současné době se pro potřeby ITI vymezuje menší území a nezohledňuje se probíhající proces integrace vzdálenějších území.
- Záměrem je vytvoření subjektu veřejné správy (metropolitního svazku), který by byl zodpovědný za harmonický rozvoj území aglomerace. Tj. předpokládá se, vznik **speciální formy meziobecní spolupráce**, která bude odrážet specifika metropolitní spolupráce a role dalších subjektů působících v území.
- Metropolitní spolupráce **by se měla s ohledem na vysoký počet zapojených obcí odvíjet od meziobecní spolupráce vytvářené na úrovni funkčních mikroregionů**. Díky tomu řešení by nedocházelo k nežádoucím konfliktům mezi různými úrovněmi meziobecní spolupráce ve funkčních územích různých řádů.
- Je potřebné zohlednit úlohu krajů a nastavit jejich vztah k metropolitnímu svazku.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

DĚKUJI ZA POZORNOST!

Ing. Marek Jetmar, Ph.D.

odbor strategického rozvoje
a koordinace veřejné správy

Ministerstvo vnitra ČR

email

www.mvcr.cz/verejna-sprava

www.kvalitavs.cz